Kolin Mekalou

Trn u grudima

II TOM

Prevela
Dubravka Srećković Divković

Laguna

Naslov originala

Colleen McCullough
The Thorn Birds

Copyright © 1977 by Colleen McCullough
Published by arrangement with HarperCollins Publishers

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.
NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782
© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Sadržaj

Četvrti deo 1936–1938.	Luk	9
Peti deo 1938–1953.	Fi	83
Šesti deo 1954–1965.	Dejn	183
Sedmi deo 1965–1969.	Džastin	313

ČETVRTI DEO

1936–1938.

Luk

12

Jednom mesečno Megi se po dužnosti javljala Fi, Bobu i dečacima, sa opširnim opisima severnog Kvinslenda, oprezno humorističkim, nikad ni sa najmanjim nagoveštajem razmimoilaženjâ između nje i Luka. Opet taj ponos. Na Drogedi su bili obavešteni da su Milerovi Lukovi prijatelji kod kojih ona stanuje zato što Luk mnogo putuje. Njena iskrena privrženost tom bračnom paru izbijala je iz svake reči koju je napisala o njima, tako da niko na Drogedi nije brinuo. Jedino ih je žalostilo što nikako ne dolazi kući. A opet, kako da im kaže da nema novca da im dođe u goste, a istovremeno da im ne prizna koliko je jadan postao njen brak s Lukom O'Nilom?

Tek povremeno bi skupila hrabrost da ubaci neko uzgredno pitanje o biskupu Ralfu, a Bob bi se još ređe setio da joj prenese ono malo što je o biskupu saznao od Fi. Potom je stiglo pismo maltene samo o njemu.

„Samo je banuo jednog dana, Megi", pisao je Bob, „onako kao malčice uznemiren i utučen. Moram da kažem da ga je baš pokosilo što te nije zatekao tu. Razbesneo se kao ris što mu nismo kazali za tebe i Luka, ali kad mu mama reče da si ti tako sebi uvrtela u glavu i da nam nisi dala da mu javimo, ućutao je

i više ni reči nije izustio. Ali mislim da si mu nedostajala više nego iko od nas ostalih, a valjda je to sasvim i prirodno jer si provodila više vremena s njim nego mi ostali, i čini mi se da je u tebi uvek gledao sopstvenu sestru. Motao se po kući kao da ne može da poveruje da nećeš odjednom odnekud da iskočiš, jadnik. Nismo imali ni sliku da mu pokažemo, a ni meni, sve dok nije zatražio da ih vidi, nije palo na pamet da je vrlo čudno što nemaš baš nijednu sliku sa venčanja. Pitao je imaš li dece, a ja sam mu rekao da mislim da nemaš. Nemaš dece, je li, Megi? Koliko je prošlo od tvoje udaje? Još malo pa dve godine? Mora da je tako, pošto je sad jul. Baš vreme leti, jelda? Nadam se da ćeš ubrzo imati koje dete, pošto mi se čini da bi biskupu bilo drago to da čuje. Ponudio sam se da mu dam tvoju adresu, ali nije hteo. Reče da mu ne bi koristila jer ide na neko vreme u Atinu, u Grčku, sa tim nadbiskupom za kog radi. Nekakvo žabarsko prezime od četiri metra, nikako da ga upamtim. Možeš da zamisliš, Megi, putuju avionom! Majke mi mile! Ali nebitno, pošto je otkrio da nisi na Drogedi da ideš kojekuda s njim, nije dugo ni ostao, svega jedno dvaput projahao, svakog jutra nam održao misu i šestog dana ode."

Megi je spustila pismo. Sad zna, zna! Konačno zna. Šta li je pomislio, koliko li ga je to ojadilo? I zašto ju je pritiskao da to uradi? Ništa se time nije popravilo. Ona ne voli Luka, nikad neće zavoleti Luka. On je najobičnija zamena, muškarac koji će joj podariti decu po crtama sličnu onoj koju je mogla imati s Ralfom de Brikasarom. O, bože, kako se zaplela!

Nadbiskup Di Kontini-Verčeze radije je odseo u svetovnom hotelu nego da se posluži ponuđenim stanom u arhiepiskopskom dvoru u Atini. Misija mu je bila vrlo osetljiva, povelikog značaja; postojala su neka pitanja koja je odavno trebalo raspraviti s najvišim dostojanstvenicima Grčke pravoslavne crkve, prema kojoj je Vatikan, kao i prema Ruskoj pravoslavnoj crkvi,

gajio naklonost kakvu nije mogao imati prema protestantima. Uostalom, pravoslavci su samo šizmatici, ne i jeretici; njihovi crkveni poglavari, isto kao i rimski papa, potiču u pravoj i neprekinutoj liniji od Svetog Petra.

Nadbiskup je znao da mu je ta misija poverena kao diplomatski ispit, odskočna daska ka važnijim položajima u Rimu. I ponovo se njegovo znanje stranih jezika pokazalo kao blagodet, pošto je upravo njegov tečni grčki prevagnuo odluku u njegovu korist. Pozvali su ga čak iz Australije i otpremili ga avionom.

A bilo mu je nezamislivo da pođe bez biskupa De Brikasara, jer kako su prolazile godine, tako se sve više oslanjao na tog izvanrednog čoveka. Mazaren, pravi Mazaren; Njegova preuzvišenost se kardinalu Mazarenu divila neuporedivo više nego kardinalu Rišeljeu, pa je to poređenje značilo najveću hvalu. Ralf je posedovao sve što Crkva voli da vidi u svojim visokim predstavnicima. Teologija mu je bila konzervativna, isto tako i etika; mozak hitar i istančan, a licem nije odavao ništa od onog što mu je u glavi; imao je i jedinstven njuh da tačno oseti kako će ugoditi sagovornicima, bilo da su mu dragi ili mrski, bilo da je s njima saglasan ili je drugačijeg mišljenja. Nije bio laskavac, bio je diplomata. Ako onima u vatikanskoj hijerarhiji bude redovno skretana pažnja na njega, izvestan će biti njegov uspon na neki istaknut položaj. A to bi Njegovoj preuzvišenosti Di Kontini-Verčezeu i bilo po volji, pošto nije želeo da izgubi vezu sa ocem biskupom Ralfom de Brikasarom.

Bila je velika vrućina, ali posle sidnejske vlage biskupu Ralfu nije smetao suvi atinski vazduh. Brzim i krupnim korakom, po običaju u čizmama, jahaćim pantalonama i talaru, popeo se kamenitom kosinom do Akropolja, prošao kroz mrgodne Propileje, pored Erehtejona, produžio naviše uzbrdicom i njenim klizavim, neravnim kamenom do Partenona, pa dalje, do zida iza njega.

Tu je, dok mu je vetar mrsio tamne kovrdže, sad već prosede iznad ušiju, stao i zagledao se preko tog belog grada sve

do blistavih bregova i prozračnog, neverovatnog akvamarina Egejskog mora. Tačno ispod njega nalazila se Plaka sa svojim kafanicama na krovovima, svojim kolonijama boema, a sa jedne strane se uz stenu uspinjao ogroman amfiteatar. U daljini su se videli rimski stubovi, krstaške utvrde i mletački dvorci, ali nigde ni traga ostalog iza Turaka. Kakav neverovatan narod, ti Grci! Njihova mržnja prema osvajaču koji je vladao njima sedamsto godina bila je takva da po oslobođenju nisu ostavili nijednu džamiju niti minaret. I kakva drevna zemlja, prepuna bogate baštine! Njegovi Normani bili su varvari u krznima, a Rim prosto selo u doba kad je Perikle odenuo vrh ove stene u mermer.

Tek sad, na bezmalo dvadeset hiljada kilometara od nje, bio je u stanju da pomisli na Megi a da ne oseti potrebu da zaplače. No svejedno su se daleka brda na trenutak zamaglila pre no što je povratio vlast nad emocijama. Kako da je krivi kad joj je sam rekao da tako uradi? Odmah je shvatio zašto je tako čvrsto rešila da mu ne javi; nije želela da on upozna njenog muža niti da bude deo njenog novog života. Naravno, potajno je pretpostavljao da će budućeg muža dovesti u Gilanboun, možda i na samu Drogedu; da će nastaviti da živi tamo gde on zna da je bezbedna, van svake brige i opasnosti. No čim je bolje promislio, shvatio je da bi upravo to bilo poslednje što bi poželela. Ne, moralo se i očekivati da će otići, i da se neće vratiti sve dok je sa tim Lukom O'Nilom. Bob je rekao da štede kako bi kupili imanje u zapadnom Kvinslendu, a ta vest je za njega bila posmrtno zvono. Megi ne namerava više da se vrati. Kada je on posredi, namerava da bude mrtva.

Ali jesi li srećna, Megi? Je li dobar prema tebi? Da li ga voliš, tog Luka O'Nila? Kakav je kad si se okrenula od mene njemu? Šta je to u sebi imao on, običan stočar, kad ti se dopao više od Inoka Dejvisa, Lijama O'Rorka i Alastera Mekvina? Da li je presudilo to što ga ne poznajem, što ne mogu da ga poredim sa sobom? Jesi li to uradila da bi me mučila, Megi,

da bi mi vratila milo za drago? Ali zašto nemate dece? I šta je tom čoveku kad tako tumara po državi kao kakva skitnica, a tebe ostavlja da živiš kod njegovih prijatelja? Nije ni čudo što nemate dece; nikad nije kraj tebe dovoljno dugo. Megi, zašto? Zašto si se udala za tog Luka O'Nila?

Okrenuvši se, pošao je nizbrdo sa Akropolja i izbio u prometne atinske ulice. Zadržao se na otvorenim pijacama oko Euripidove ulice, opčinjen ljudima, ogromnim košarama punim lignji i ribe, smrdljivih na suncu, povrćem i papučama sa lažnim zlatom obešenim naporedo s njim; žene su mu bile zabavne sa svojim bestidnim i otvorenim oduševljavanjem njime, zaveštanjem jedne kulture koja se suštinski veoma razlikovala od njegove puritanske. Da je njihovo neuglađeno divljenje imalo u sebi pohote (bolju reč nije mogao da smisli), bilo bi mu neopisivo neprijatno, ali on ga je prihvatao u onom duhu u kom mu je i bilo upućeno, kao priznanje nesvakidašnjoj telesnoj lepoti.

Hotel se nalazio na Trgu Omonija i bio je veoma raskošan i skup. Nadbiskup Di Kontini-Verčeze sedeo je na stolici kraj balkonskih prozora, ćutke razmišljajući; kad je biskup Ralf ušao, okrenuo je glavu i osmehnuo se.

„U pravi čas, Ralfe. Hteo bih da se pomolim."

„Mislio sam da je sve srećno rešeno? Da nisu iskrsle neke nenadane komplikacije, Vaša preuzvišenosti?"

„Ne te vrste. Danas mi je od kardinala Monteverdija stiglo pismo u kom su mi prenesene želje Svetog oca."

Biskup Ralf je osetio kako mu se ramena koče, koža oko ušiju čudno mu je zabridela. „Kažite šta je."

„Čim se pregovori završe – a oni su već završeni – treba da produžim u Rim. Tamo ću uz blagoslov dobiti kardinalski šešir i rad ću nastaviti u Rimu pod neposrednim nadzorom Njegove svetosti."

„A ja?"

„Vi ćete postati nadbiskup De Brikasar i vratićete se u Australiju da me zamenite na dužnosti papskog legata."

Uzbridela koža oko ušiju zacrvenela se kao usijana; u glavi mu se vrtelo, ljuljalo. On, neitalijan, biće počastvovan titulom papskog legata! To je nečuveno! O, sad je to izvesna stvar, još će on postati kardinal De Brikasar!

„Naravno, prvo ćete u Rimu proći potrebnu obuku i dobiti instrukcije. To će potrajati oko šest meseci, pa nameravam da za to vreme budem uz vas kako bih vas predstavio onima koji su mi prijatelji. Želim da vas znaju, jer doći će čas kad ću vas pozvati, Ralfe, da mi pomognete u mom radu u Vatikanu."

„Vaša preuzvišenosti, nemam reči da vam zahvalim! Za ovu ogromnu priliku zaslužni ste samo vi!"

„Bogu hvala, dovoljno sam inteligentan da uočim kad je neki čovek previše sposoban da bismo ga ostavili u zabiti, Ralfe! Kleknimo sad i pomolimo se. Bog je veoma dobar."

Krunica i misal počivali su mu na obližnjem stolu; otac Ralf poseže drhtavom rukom da uzme krunicu, ali obori misal na pod. Misal se u padu otvori pri sredini. Nadbiskup, našavši se bliže, saže se, diže ga i zagleda se radoznalo u smeđi, papirno tanki oblik koji je nekada bio ruža.

„Baš neobično! Zašto čuvate ovo? Je li vam to neka uspomena na rodni dom, ili možda na majku?" Te oči koje su prozirale svaku masku i pritvornost gledale su pravo u njega; nije imao vremena da zabašuri osećanja i zebnju.

„Ne." Iskrivio je lice. „Ne želim nikakvih uspomena na majku."

„Ali sigurno za vas ova ruža ima ogroman značaj, čim ste je sa toliko ljubavi smestili među stranice knjige koja vam je najdraža. O čemu vam ona priča?"

„O jednoj ljubavi čistoj kao što je ona koju osećam prema Bogu, Vitorio. Ona toj knjizi čini samo čast."

„To sam i sâm zaključio jer vas poznajem. Ali ta ljubav, ugrožava li ona vašu ljubav prema Crkvi?"

„Ne. Radi Crkve sam je se odrekao i uvek ću je se odricati. Ostala je predaleko za mnom i ne mogu joj se nikad više vratiti."

„Sada najzad shvatam vašu tugu! Dragi moj Ralfe, nije to toliko strašno kao što mislite, zaista nije. Živećete da činite veliko dobro mnogim ljudima, i mnogi će vas voleti. A ni ona neće ostati nevoljena, budući da ima ljubav sadržanu u takvoj staroj, mirisnoj uspomeni. Jer ste vi, zajedno s ružom, sačuvali i tu ljubav."

„Mislim da ona toga uopšte nije ni svesna."

„O, svesna je i te kako. Ako ste je toliko voleli, onda je u dovoljnoj meri žena da bude svesna. U suprotnom biste je zaboravili i odavno biste već bacili ovu svoju svetinju."

„Dešavalo se ponekad da su me samo sati provedeni na kolenima sprečili da napustim svoje zvanje, da joj odem."

Nadbiskup se diže sa stolice i priđe da klekne kraj svog prijatelja, tog lepog muškarca kog je voleo onako kako je voleo malo šta izuzev Boga i Crkve, koji su za njega bili nerazdvojivi.

„Ne biste otišli, Ralfe, i to dobro znate. Vi pripadate Crkvi, uvek ste joj pripadali i uvek ćete joj pripadati. Ovo je pravi poziv za vas. Sad ćemo se pomoliti, a ja ću pominjati u molitvama i tu Ružu dokle god sam živ. Naš dragi Gospod šalje nam mnoge jade i velik bol dok putujemo ka životu večnome. Moramo naučiti da ih snosimo, jednako i vi i ja."

Krajem avgusta je Megi dobila od Luka pismo u kom joj je saopštio da je u bolnici u Taunsvilu jer je dobio Vejlovu bolest, ali da nije u opasnosti i da ubrzo izlazi.

„Pa tako izgleda da nećemo morati da čekamo kraj godine da bismo priuštili sebi onaj odmor, Meg. Ne mogu da se vratim na seču trske dok ne budem sto posto zdrav, a najbolje ću se oporaviti ako dam sebi pristojan odmor. Zato najdalje za nedelju dana dolazim po tebe. Idemo na nedelju-dve na jezero Ejčam na Atertonskoj visoravni, ostaćemo tamo dok mi ne bude dovoljno dobro za povratak na posao."

Megi prosto nije mogla da poveruje, niti je znala da li želi ili ne želi da bude s njim sad kad se konačno ukazala prilika.

Iako je njenom duševnom bolu trebalo mnogo više vremena da prođe nego što je to bilo potrebno telesnom, sećanje na mučilište prve bračne noći u gostionici u Daniju potisnula je toliko davno iz misli da je izgubilo moć da je uplaši, a iz knjiga je sad bolje razumela da je velikim delom za to bilo krivo neznanje, i njeno i Lukovo. O, dragi Gospode, molim ti se da taj odmor donese dete! Kad bi makar imala dete da ga voli, bilo bi joj neuporedivo lakše. En ne bi imala ništa protiv deteta, štaviše bi volela. Isto tako i Ladi. Rekli su joj to sto puta, govorili kako se nadaju da će Luk konačno jednom doći na duže, da malo ispuni jalovi i ljubavi lišeni život svoje žene.

Kad im je rekla šta piše u pismu, obradovali su se, ali u sebi su ostali sumnjičavi.

„Kao da gledam kako će ta propalica naći neki izgovor da zbriše bez nje", kazala je En Ladiju.

Luk je odnekud pozajmio kola i došao je njima po Megi jednog ranog jutra. Izgledao je mršavo, smežurano i žuto, kao da je ukiseljen. Zapanjena, Megi mu je predala svoj kofer, pa ušla i sela pored njega.

„Šta je ta Vejlova bolest, Luk? Rekao si da nisi ni u kakvoj opasnosti, ali meni deluje da si bio teško bolestan."

„Ah, ma to je neka vrsta žutice od koje kad-tad oboli svaki sekač. Prenose je pacovi koji žive u trsci, zarazimo se kroz posekotinu ili ranjavo mesto. Ja sam inače dobrog zdravlja, pa zato nisam prošao preterano loše u poređenju s pojedinima koji obole. Doktori kažu da ću začas biti zdrav kao dren."

Kroz ogromnu klisuru ispunjenu džunglom, put je vodio naviše, ka unutrašnjosti, nad nabujalom rekom koja je grmela i klobučala, a na jednom mestu se odnekud odozgo u nju obrušavao veličanstven vodopad, tačno iznad puta. Provezli su se između litice i luka vode, kao kroz kakav svetlucavi hodnik pun fantastične svetlosti i senke. A dok su se uspinjali, vazduh je postajao hladniji, predivno svež; Megi je bila zaboravila koliko lep osećaj u njoj izaziva hladan vazduh. Džungla se naginjala

nad njih, tako neprohodna da se niko nikad nije usudio da zađe u nju. Stabla joj se takoreći nisu ni videla od teških lisnatih loza što su se oklembešeno protezale od krošnje do krošnje, bez prekida i bez kraja, kao nepregledan komad zelene kadife prebačene preko šume. Pod krošnjama duž njenog ruba Megi je na trenutke lovila pogledom predivne cvetove i leptire, zrakaste mreže u čijem su središtu nepomično čučali veliki, otmeni, tačkasti pauci, bajkovite gljive koje su glodale mahovinasta debla, ptice s dugačkim repovima crvene ili bledožute boje.

Jezero Ejčam se nalazilo na samoj visoravni, idilično u svom netaknutom okruženju. Pre nego što je pala noć, išetali su na verandu pansiona i tu stali, zagledavši se preko mirne vode. Megi je htela da gleda džinovske slepe miševe, takozvane leteće lisice, kako u hiljadama kruže kao kakvi vesnici sudnjeg dana, poniruć ka mestima gde će naći hranu. Bili su čudovišni i odbojni, ali neobično bojažljivi, potpuno bezopasni. Čudesno je bilo videti ih kako nailaze rastaljenim nebom, kao kakav tamni, živi zastor; Megi nije propuštala praćenje tog prizora sa verande na Himelhohu.

A bilo je pravo blaženstvo i utonuti u mekani, hladni krevet, a ne ležati nepomično dok se jedno mesto ne natopi znojem, pa onda pažljivo preći na drugo, mada se to prvo ionako neće ni osušiti. Luk je izvadio iz kofera pljosnatu smeđu kutijicu, uzeo iz nje pregršt malih okruglih predmeta i poređao ih po noćnom stočiću.

Megi se pružila i uzela jedan, razgledala ga. „Šta ti je, pobogu, ovo?“, radoznalo je upitala.

„Francusko pismo.“ Bio je zaboravio na svoju odluku od pre dve godine, da joj ne govori da se služi kontraceptivnim sredstvom. „Navučem ga pre nego što uđem u tebe. U suprotnom bih mogao da ti napravim dete, a to ne možemo sebi da priuštimo dok ne budemo imali svoju kuću.“ Sedeo je go na ivici kreveta, mršav, ispalih rebara i bedrenih kostiju. Ali plave oči su mu sjale i pružio se da joj stisne šaku u kojoj je držala

francusko pismo. „Maltene smo već na cilju, Meg, na samom cilju! Još nekih pet hiljada funti, po mom računu, i kupićemo najlepše imanje zapadno od Čarters Tauersa."

„Onda je ono već tvoje", rekla je potpuno smireno. „Mogu da pišem biskupu De Brikasaru i zamolim ga za pozajmicu. Ne bi nam uzeo kamatu."

„To ni slučajno nećeš!", prasnu on. „Dođavola, Meg, gde ti je ponos? Sami ćemo sebi sve zaraditi, nećemo zajmiti! Nikad u životu nikome nisam bio dužan ni penija, pa se neću zaduživati ni sad."

Takoreći ga nije ni čula, samo ga je streljala pogledom kroz nekakvu plamenocrvenu izmaglicu. Nije se tako razbesnela otkako zna za sebe! Varalica, lažov, egoista! Kako se usuđuje da joj to radi, da joj prevarom uskraćuje dete, da je ubeđuje da ima i trun namere da postane gazda imanja! Našao je on već sebi svoje mesto u životu, uz Arnea Svensona i šećernu trsku.

Tako vešto prikrivajući gnev da je samu sebe iznenadila, opet je posvetila pažnju gumenom točkiću koji je držala u ruci. „Objasni mi kako funkcionišu ova francuska pisma. Kako sprečavaju da rodim dete?"

Stao je iza nje, a ona je uzdrhtala od dodira njegovog tela; od uzbuđenja, pomislio je on; od gađenja, znala je ona.

„Zar baš ništa ne znaš, Meg?"

„Ne znam", slagala je. A to je i bilo tačno, makar kad su posredi francuska pisma. Nije pamtila da je ikada igde videla da se pominju.

Ruke su mu se igrale njenim dojkama. „Pa eto tako, kad svršim, izbacim iz sebe – kako da kažem – jednu tečnost, i ako sam tad u tebi bez ičega, ona ostane u tebi. A ako ostane unutra dovoljno dugo ili dovoljno često, začne se dete."

Dakle, u tome je stvar! On stavlja tu navlaku, kao omot kobasice! Prevarant!

Ugasivši svetlo, povukao ju je na krevet i nedugo potom je primetila da traži rukom svoje sredstvo protiv dece; čula ga je

kako proizvodi iste zvuke kao onda u sobi gostionice u Daniju, samo što je sad znala da ti zvuci znače da navlači francusko pismo. Prevarant! Ali kako da mu doskoči?

Trudeći se da ne oda koliki joj bol nanosi, izdržala je. Zašto mora toliko da boli ako je to nešto prirodno?

„Opet ne valja, je li, Meg?“, upitao je kad je bilo gotovo. „Sigurno si strahovito uska kad te uporno toliko boli, a nije ti prvi put. Dobro, neću više. Neće ti smetati da to uradim uz pomoć tvojih grudi, je li?“

„Ah, kakve veze ima?“, umorno je upitala. „Ako misliš da me neće boleti, u redu.“

„Stvarno bi mogla da pokažeš malo više oduševljenja, Meg!“

„Oduševljenja *čime*?“

Njega je, međutim, opet hvatalo uzbuđenje; dve godine nije imao ni vremena ni energije za ovo. O, lepo je biti sa ženom, uzbudljivo i zabranjeno. Uopšte nije doživljavao Meg kao suprugu; nije bilo nimalo drugačije nego kad se povremeno povaljao s nekom tamo po zabranu iza paba u Kajnuni, ili pak kad je pritisnuo oholu gospođicu Karmajkl uza zid nadstrešnice za strižu. Megi je imala lepe dojke, čvrste od silnog jahanja, upravo onakve kakve je najviše voleo, a iskreno je više i uživao da postigne zadovoljstvo uz pomoć njenih grudi, jer je voleo onaj osećaj kad mu goli penis počiva stisnut između njegovog i njenog stomaka. Francuska pisma su umnogome smanjivala nadražaj, ali ući u nju bez zaštite značilo je prizivati nesreću.

Pipajući u mraku, uhvatio ju je za stražnjicu i povukao je da legne na njega, pa joj zahvatio zubima jednu bradavicu, osećajući kako njen skriveni vršak nadolazi i otvrdnjava mu na jeziku. Megi je potpuno zahvatio onaj ogromni prezir prema njemu; kakva su budalasta stvorenja ti muškarci kad tako rokću, i sisaju, i naprežu se da dobiju to što imaju od toga! On se uzbuđivao sve više, mesio joj je leđa i stražnjicu i coktao kao besomučan, nalik odraslom mačetu koje se opet privuklo majci. Bokovi su počeli da mu se kreću u ritmičnim trzajima, a ona je,

raskrečena nezgrapno nad njim, pošto joj je sve to bilo previše mrsko da bi i pokušala da mu pomogne, osetila kako joj vrh njegovog nezaštićenog penisa klizi među noge.

Kako nije bila učesnik te igre, misli su joj ostale prisebne. I tad joj je i sinula ideja. Što je mogla sporije i neupadljivije, krenula je da manevriše, pomičući se dok se nije našao tačno pod onim njenim najbolnijim delom tela; iz sve snage udahnuvši da bi sačuvala hrabrost, stisnutih zuba, nasadila se na njegov penis. No iako ju je zabolelo, nije bilo ni izbliza strašno kao pre. Bez gumene navlake, ud mu je bio klizaviji, lakše je ulazio i mnogo lakše ga je istrpela.

Luku su se otvorile oči. Pokušao je da je odgurne, ali, o, bože! Bilo je neverovatno, tako bez francuskog pisma; nikada nije ušao u ženu bez zaštite, nije bio ni svestan kolika je razlika. Nalazio se na samom pragu vrhunca, toliko uzbuđen da nije mogao prisiliti sebe da je dovoljno jako odgurne, pa ju je na kraju obujmio rukama, ne uspevajući da produži igru s dojkama. Iako nije muški vikati, oteo mu se glas, a posle toga ju je nežno poljubio.

„Luk?“

„Da?“

„Zašto ne možemo ovako svaki put? Onda ne bi morao da navlačiš francusko pismo.“

„Nije trebalo to da radimo ni sada, Meg, a kamoli opet. Svršio sam u tebi.“

Nagla se nad njega i pomilovala ga po grudima. „Ali zar ne vidiš? Sedim uspravno! Ništa ne ostaje u meni, sve curi napolje! O, Luk, kad te molim! Mnogo je lepše, ne boli ni izbliza onoliko. Sigurna sam da će sve biti kako treba jer osećam da curi napolje. Molim te!“

Koje bi živo ljudsko biće moglo da odoli ponavljanju savršenog užitka kad je ponuđeno uz tako ubedljivo obrazloženje? Poput praoca Adama, Luk je klimnuo glavom, jer što se tog daljeg procesa tiče, bio je znatno neobavešteniji od Megi.

„Verovatno ima istine u tome što kažeš, a meni je mnogo lepše kad se ne suprotstavljaš. Važi, Meg, odsad ćemo tako."

A ona se u mraku osmehnula, zadovoljno. Jer *nije* sve iscurilo. Onog trenutka kad je osetila da se skupio i iskliznuo iz nje, stegla je sve unutrašnje mišiće u čvor, skliznula sa njega, okrenula se na leđa i tobož nehajno izbacila ukrštena kolena uvis, čuvajući to što je stekla svakom česticom rešenosti u sebi. E pa, fini moj gospodine, dolijaću ti ja! Samo pričekaj pa ćeš videti, O'Nile! Imaću svoje dete pa makar me koštalo glave!

Daleko od vrućine i vlage priobalne ravnice, Luk se naglo oporavljao. Lepo je jeo, pa je počeo da vraća potrebnu težinu, a koža mu je izgubila bolesnu žutu boju i opet postala smeđa. Ta vatrena, podatna Megi u njegovoj postelji s lakoćom ga je ubedila da produži predviđene dve nedelje na tri, potom i na četiri. Ali kad je prošao čitav mesec, pobunio se.

„Nema više izgovora, Meg. Zdrav sam kao što sam uvek bio. Sedimo ovde na krovu sveta kao kralj i kraljica i trošimo novac. Potreban sam Arneu."

„Nećeš još malo da razmisliš, Luk? Kad bi zaista to želeo, imanje bi mogao i sad da kupiš."

„Hajde da izdržimo još samo malo ovako, Meg."

Ne bi to priznao, dabome, ali neodoljiva primamljivost trske već mu je ušla u srž kostiju; ona čudnovata fascinacija koju neki ljudi gaje prema najzahtevnijem radu. Dokle god ga bude držala mladalačka snaga, Luk će ostati veran trsci. Megi je jedino preostajala nada da će ga prisiliti da se predomisli tako što će mu roditi dete, naslednika imanja u okolini Kajnune.

Tako se vratila na Himelhoh da čeka i nada se. Molim ti se, molim, daj da rodim dete! Dete bi rešilo sve, i zato te molim, daj da rodim dete. I želja joj se ispunila. Kad je saopštila En i Ladiju da je trudna, neopisivo su se obradovali. Naročito se Ladi pokazao kao pravo blago. Znao je izvanredno da pravi na

tkanini žabice i da veze, dve veštine kojima Megi nikad nije ovladala jer nije za njih našla vremena, pa dok je on svojim otvrdlim, čudotvornim rukama prodevao majušnu iglu kroz nežnu tkaninu, Megi je pomagala En da spreme dečju sobu.

Jedina nevolja bila je u tome što nije dobro nosila trudnoću, da li zbog vrućine ili zato što je bila nesrećna, Megi nije znala. Jutarnje mučnine pratile su je po čitav dan i nastavile su se i kad je odavno već trebalo da prestanu; uprkos tome što je dodala vrlo malo težine, počela je opasno da pati od nakupljanja tečnosti u telesnim tkivima, a pritisak joj je toliko skočio da je doktora Smita uhvatila zebnja. Isprva je predlagao bolnicu u Kernsu do kraja trudnoće, ali promislivši bolje o njenoj situaciji, bez muža i prijatelja, zaključio je da će joj ipak biti zgodnije kod Ladija i En, kojima je istinski prirasla za srce. Poslednje tri nedelje pred termin, međutim, moraće definitivno da preleži u Kernsu.

„I pokušajte da naterate tog muža da je obiđe!“, dreknuo je na Ladija.

Megi je na samom početku napisala Luku da je trudna, prepuna uobičajenog ženskog uverenja da će muža zahvatiti plameno oduševljenje čim ono neželjeno postane neporeciva činjenica. Njegov odgovor razbio joj je svaku sličnu iluziju. Bio je besan. Po njegovom mišljenju, očinstvo znači samo da će umesto nijednih morati da hrani dvoja neuposlena usta. Za Megi je to bila gorka pilula, ali progutala ju je; drugog izbora nije imala. Sad ju je dete vezivalo za njega jednako čvrsto kao ranije ponos.

Ali osećala se bolesno, bespomoćno, potpuno nevoljeno; čak je ni to dete nije volelo, nije želelo da bude začeto niti da se rodi. Osećala ga je u sebi, slabašno majušno stvorenje i njegove nemoćne proteste protiv dolaska na ovaj svet. Da je mogla da izdrži te tri hiljade kilometara vozom do kuće, otputovala bi, ali doktor Smit je odlučno zavrteo glavom. Samo nek putuje vozom nedelju više dana, pa makar i sa predasima, i od deteta

neće biti ništa. Iako razočarana i nesrećna, Megi ne bi ničim svesno naudila detetu. Pa ipak, kako je odmicalo vreme, u njoj su venuli polet i čežnja da ima nekog samo svog kog će voleti; taj mali inkub u njoj pritiskao ju je sve teže, sve kivnije.

Doktor Smit je počeo da pominje raniji odlazak u Kerns; nije bio siguran da će Megi preživeti porođaj u Danglouu, gde je postojala samo improvizovana ambulanta. Pritisak se opirao saradnji, tečnost se sve više nakupljala; pominjao je toksemiju i eklampsiju, razne druge dugačke medicinske reči koje su tako zastrašile Ladija i En da su pristali, koliko god da su čeznuli da se beba rodi na Himelhohu.

Potkraj maja su do porođaja preostajale još samo četiri nedelje, četiri nedelje do dana kada će Megi moći da se reši tog neizdrživog bremena, tog nezahvalnog deteta. Učila je da ga mrzi, upravo ono biće koje je toliko želela pre nego što je otkrila kakvu će nevolju izazvati. Na osnovu *čega* je zaključila da će se Luk radovati detetu čim njegovo postojanje bude stvarnost? Ništa u njegovom držanju i ponašanju otkako su se uzeli nije ukazivalo da će tako biti.

Vreme je bilo da prizna potpunu propast, da se okane svoga glupog ponosa i pokuša da spase iz razvalina šta se spasti može. U brak su stupili iz sasvim promašenih razloga: on radi njenog novca, ona da pobegne od Ralfa de Brikasara a da istovremeno pokuša i da zadrži Ralfa de Brikasara. Ni on ni ona nisu nijednog trena glumili ljubav, a samo je ljubav mogla pomoći njoj i Luku da prevaziđu ogromne teškoće koje su stvorili njihovi različiti ciljevi i želje.

Za divno čudo, kao da nikako nije mogla da omrzne Luka, a sve je češće lovila sebe u mržnji prema Ralfu de Brikasaru. A opet, kad se sve sabere, Ralf je prema njoj bio mnogo plemenitiji i pošteniji nego Luk. Nijednom je nije podstakao da mašta o njemu u ma kojoj ulozi sem u ulozi sveštenika i prijatelja, jer čak i u one dve prilike kad ju je poljubio, prvi potez bio je njen.

Zašto je onda toliko ljuta na njega? Zašto mrzi Ralfa, a ne Luka? Krivila je sopstvene strahove i nedostatke, onaj ogromni, uvređeni prezir koji je osećala zato što ju je dosledno odbijao, iako ga je toliko volela i želela. I krivila je svoj glupavi trenutni poriv koji ju je naveo da se uda za Luka O'Nila. Izdala je i sebe i Ralfa. Nebitno što nikad ne bi ni mogla da se uda za njega, da spava s njim, da mu rodi dete. Nebitno i ako je nije želeo, a *nije* je želeo. Ostajala je činjenica da je htela njega i da se nikad nije smela zadovoljiti ničim manjim.

Ali uvideti greške ne znači i da je moguće ispraviti ih. I dalje je bila udata za Luka O'Nila, nosila je dete Luka O'Nila. Kako da je raduje pomisao na dete Luka O'Nila kad ga ni on sam ne želi? Jadno stvorenjce! Makar će, kad se rodi, biti samosvojan delić ljudskog roda, pa će kao takvo moći da bude voljeno. Jedino što… nije bilo onog što ne bi dala za dete Ralfa de Brikasara. Nemoguća, neostvarljiva želja. On je u službi institucije koja zahteva da ga poseduje čitavog, čak i taj deo njega od kog nema nikakve dobiti, njegovu muškost. To je majka Crkva iziskivala od njega kao žrtvu njenoj institucionalnoj moći, i time ga protraćila, precrtala mu biće sa spiska živih, postarala se da kad jednom prestane da postoji, prestane da postoji zauvek. Samo što će jednog dana morati da plati za svoju pohlepu. Jednog dana neće više biti nijednog Ralfa de Brikasara, jer takvi će dovoljno ceniti svoju muškost da shvate da je beskorisna ta žrtva koja se traži od njih, da ne sadrži u sebi baš nikakvog smisla…

Iznenada je ustala i zagegala se ka dnevnoj sobi, gde je En sedela i čitala ispod ruke nabavljen zabranjeni roman *Redhip* Normana Lindsija, vrlo vidno uživajući u svakoj nedopuštenoj reči.

„En, mislim da će vam se ispuniti želja."

En odsutno pogleda u nju. „Molim, draga?"

„Telefonirajte doktoru Smitu. Rodiću to nesrećno dete svakog trena."

„O, bože! Idi u spavaću sobu i lezi – ne u svoju sobu, u našu!"

Proklinjući ćudi sudbine i odlučnost beba, doktor Smit je pohitao iz Dangloua u svojoj krntiji, sa mesnom babicom na zadnjem sedištu i onoliko opreme koliko je mogao da ponese iz svoje male seoske bolnice. Nije imalo svrhe da je prebacuju tamo; ne bi mogao za nju da učini ništa više nego na Himelhohu. Ali trebalo je da bude u Kernsu.

„Jeste li obavestili tog njenog muža?“, upitao je dok se žustrim korakom peo uz prednje stepenice, sa babicom za petama.

„Poslala sam telegram. Ona je u mojoj sobi; računala sam da ćete tamo imati više prostora.“

Hramljući, En je pošla za njima u sobu. Megi je ležala na krevetu, širom otvorenih očiju i ne pokazujući da je bilo šta boli, sem povremenim grčem šaka, stezanjem tela. Obrnula je glavu i osmehnula se En, a En je videla da su te oči preplašene.

„Drago mi je što nisam ni otišla u Kerns“, reče Megi. „Moja majka nikad nije išla u bolnicu kad je rađala decu, a tata je jednom pričao kako se strašno namučila s Halom. Ali preživela je, pa ću preživeti i ja. Mi klirijevske žene ne umiremo tek tako.“

Posle više sati, doktor se pridružio En na verandi.

„Imaće ova ženica dug i težak porođaj. S prvim detetom retko kad i ide lako, ali ovde dete nije u dobrom položaju, pa se samo uzalud napreže, a ništa ne postiže. Da je u Kernsu, mogli bi da joj urade carski rez, ali ovde to ne dolazi u obzir. Jednostavno će morati sama nekako da istera dete napolje.“

„Je li pri svesti?“

„O, da. Hrabra dušica, ne vrišti niti se žali. Sve mi se čini da obično najgore i prođu upravo one najjače. Svaki čas me pita je li stigao Ralf, pa moram da je lažem kako je u Džonstonu poplava. Mislio sam da joj se muž zove Luk?“

„Pa i zove se tako.“

„Hmmm! Tja, možda zato i pita za tog Ralfa, ko god bio taj. Luk joj i nije neka uteha, zar ne?“

„Luk je đubre.“

En se nagla napred, uhvativši se za ogradu verande. Putem iz Danija bližio se taksi, skrenuvši uzbrdo, prema Himelhohu. Njene oštrovide oči upravo su razaznale crnokosog muškarca na zadnjem sedištu, pa je promuklo graknula od olakšanja i radosti.

„Ne mogu da verujem rođenim očima, ali izgleda da se Luk konačno setio da ima ženu!"

„Bolje da se ja vratim njoj, a vama prepuštam da se izborite s njim, En. Neću joj ništa pominjati, za slučaj da to ipak nije on. Ako jeste on, poslužite ga čajem, a žestoko piće ostavite za kasnije. Trebaće mu."

Taksi se zaustavio; na Enino iznenađenje, vozač izađe i priđe zadnjim vratima da ih otvori svom putniku. Džo Kastiljone, vlasnik jedinog taksija u Daniju, obično nije bio sklon takvoj uljudnosti.

„Himelhoh, Vaša preuzvišenosti", izgovori uz dubok naklon.

Iz kola izađe čovek u dugačkom, lepršavom talaru, s ljubičastim pojasom od svilenog ripsa. Kad se okrenuo, En na jedan tren zbunjeno pomisli da Luk O'Nil izvodi s njom nekakvu neslanu šalu. A onda vide da je to neki potpuno drugačiji čovek, dobrih deset godina stariji od Luka. Bože blagi!, pomislila je kad je ta otmena figura uzletela uz njene stepenice grabeći sve po dve. Ovo je najlepši muškarac kog sam u životu videla! I još nadbiskup, ništa manje! Šta bi katolički nadbiskup hteo od dvoje starih luterana kao što smo Ladi i ja?

„Gospođa Miler?", upita on, osmehujući joj se blagim, uzdržanim plavim očima. Kao da se nagledao mnogo čega što radije ne bi video, pa je još odavno uspeo da ugasi u sebi osećanja.

„Da, ja sam En Miler."

„Ja sam nadbiskup Ralf de Brikasar, legat Njegove svetosti u Australiji. Ako sam dobro razumeo, gospođa O'Nil stanuje kod vas?"

„Da, gospodine." Ralf? *Ralf?* Je li to *taj* Ralf?

„Ja sam njen stari prijatelj. Zanima me da li bih mogao da je vidim, moliću."

„Hm, uverena sam da bi se oduševila, nadbiskupe" – ne, ne valja tako, ne kaže se nadbiskupe nego Vaša preuzvišenosti, kao što je kazao Džo Kastiljone – „u nekim normalnijim okolnostima, ali trenutno se Megi porađa, i veoma se muči."

Tad je videla da ipak uopšte nije uspeo da ugasi u sebi osećanja, samo ih je ukrotio do pseće poniznosti, prognao u najdalji kutak svog razuma. Oči su mu bile tako plave da je imala utisak da se utapa u njima, a ono što je upravo tamo videla navelo ju je da se zapita šta je njemu Megi, i šta je on njoj.

„*Znao* sam da nešto nije u redu! Već duže vreme osećam da nešto nije u redu, ali odnedavno mi se ta briga pretvorila u opsesiju. Morao sam da dođem i lično proverim. Molim vas, dozvolite da je vidim! Ako vam treba neki razlog, sveštenik sam."

En nije ni nameravala da mu to uskrati. „Izvolite, Vaša preuzvišenosti, ovuda, molim." A dok se polako vukla na svoja dva štapa, uporno je samo razmišljala: Je li kuća čista i uredna? Jesam li obrisala prašinu? Jesmo li se setili da bacimo onaj smrdljivi stari jagnjeći but, ili se oseća po čitavoj kući? Kakav trenutak da mi bane tako važan čovek! Ladi, da li ćeš ikada dići to debelo dupe sa traktora i doći kući? Trebalo bi da te je onaj dečak našao još pre više sati!

Prošao je pored doktora Smita i babice kao da ne postoje, pa pao na kolena pored kreveta, a ruka mu je pošla ka njenoj ruci.

„Megi!"

Iščupala se iz sablasnog sna u koji je bila utonula, već ne mareći više ni za šta, i ugledala tik do sebe to voljeno lice, gustu crnu kosu koja je sada u svojim tamnim vlasima imala i dva seda pramena, prefinjene aristokratske crte malčice izbrazdanije borama, još strpljivije, ako je to ikako bilo moguće, i plave oči koje su gledale u nju s ljubavlju i čežnjom. Kako je uopšte mogla da pobrka Luka i njega? Ne postoji niko sličan njemu, niti će za nju ikada postojati, a ona je izdala svoja osećanja

prema njemu. Luk je bio tamna strana ogledala; Ralf pak sjajan kao sunce, i podjednako dalek. O, kako je divno opet ga videti!

„Ralfe, pomozi mi“, izustila je.

Strasno joj je poljubio ruku, a onda je prineo svom obrazu. „Uvek, Megi moja; to znaš.“

„Moli se za mene i za bebu. Ako neko može da nas spase, onda to možeš ti. Ti si mnogo bliže Bogu nego mi. Nas niko neće, niko nas nikad nije hteo, čak ni ti.“

„Gde je Luk?“

„Ne znam i nije me briga.“ Sklopila je oči i obrnula glavu na jastuku, ali prsti u njegovoj ruci snažno su ga stezali, nisu hteli da ga puste.

Tada ga je doktor Smit dodirnuo po ramenu. „Vaša preuzvišenosti, mislim da bi trebalo sad da izađete.“

„Ako joj život bude u opasnosti, pozvaćete me?“

„Istog trena.“

Ladi se konačno vratio sa polja i uspaničio se što na vidiku nema nikog, a nije se usuđivao da uđe u spavaću sobu.

„En, je li joj dobro?“, upitao je ženu čim je izašla s nadbiskupom.

„Zasad jeste. Doktor ne želi ništa da obećava, ali mislim da se nada najboljem. Ladi, imamo gosta. Ovo je nadbiskup Ralf de Brikasar, stari Megin prijatelj.“

Izverziraniji od supruge, Ladi kleče na jedno koleno i poljubi prsten na ruci koju mu je nadbiskup pružio. „Sedite, Vaša preuzvišenosti, porazgovarajte sa En. Ja idem da pristavim čajnik.“

„Dakle, vi ste Ralf“, kaza En prislanjajući štapove uz sto od bambusa, dok je sveštenik seo preko puta nje, s naborima talara rasutim oko sebe i potpuno vidljivim sjajnim, crnim jahaćim čizmama, pošto je prekrstio noge. Taj položaj je delovao ženski, ali on je bio sveštenik, pa nije imalo važnosti; a ipak, bilo je u njemu nečeg izrazito muškog, kako god da sedi. Verovatno nije onoliko star kao što joj se isprva učinilo; možda je tek prevalio četrdesetu. Kakva šteta za tako veličanstvenog muškarca!

„Da, ja sam Ralf."

„Otkako su joj počeli trudovi, Megi neprestano pita za nekog Ralfa. Moram priznati da sam se zbunila. Ne sećam se da je ikada ranije i pomenula nekog Ralfa."

„U to sam siguran."

„Otkuda poznajete Megi, Vaša preuzvišenosti? Koliko je dugo znate?"

Sveštenik se suvo osmehnu i sastavi mršave, veoma lepe šake u mali šiljak nalik slemenu krova. „Megi sam upoznao još kad je imala deset godina, svega nekoliko dana nakon što se iskrcala sa broda kojim je doputovala sa Novog Zelanda. Doslovno bi se moglo reći da sam Megi upoznao kroz požare i poplave, kroz emocionalnu glad, i kroz smrt, i kroz život. Kroz sve ono što moramo snositi. Megi je ogledalo u kom sam prinuđen da sagledavam svoju smrtnost."

„Vi je volite!", iznenađeno izusti En.

„Oduvek."

„To je tragedija za vas oboje."

„Nadao sam se da je samo za mene. Pričajte mi o njoj, šta je s njom otkad se udala. Godinama je nisam video, ali nisam bio srećan zbog nje."

„Pričaću vam, ali tek kad vi meni budete ispričali sve o Megi. O, ne mislim na vaše lične odnose, samo na to kako je živela pre nego što je došla u Dani. Ne znamo o njoj baš ništa, Ladi i ja, sem da je živela negde blizu Gilanbouna. Voleli bismo da znamo više jer nam je veoma draga. Ali ona nikad ništa neće da nam kaže – iz ponosa, rekla bih."

Ladi unese poslužavnik s čajem i jelom, pa sede, a sveštenik im u kratkim crtama opisa Megin život pre udaje za Luka.

„Ne bih to naslutila ni za milion godina! Neverovatno da je taj Luk O'Nil imao drskosti da je otrgne od svega toga i zaposli je kao kućnu pomoćnicu! I obraza da kao uslov postavi da njenu zaradu uplaćujemo na *njegov* račun u banci! Znate li da sirotica u novčaniku nema ni penija za lične troškove otkako

je došla ovamo? Rekla sam Ladiju da joj za Božić da nagradu u gotovini, ali tad joj je već bilo potrebno toliko svega i svačega da je sve potrošila za jedan dan, a više ništa nije htela da primi od nas."

„Nemojte da žalite Megi", kaza pomalo grubo nadbiskup Ralf. „Mislim da ni ona sebe ne žali, a svakako ne zato što nema para. Novac joj je, uostalom, doneo vrlo malo radosti, zar ne? Zna kome treba da se obrati ako ne može bez novca. Rekao bih da je Lukova očigledna ravnodušnost boli mnogo više nego to što nema para. Jadna moja Megi!"

En i Ladi su zatim zajednički krenuli da dopunjavaju opis Meginog života, a nadbiskup De Brikasar je sedeo, i dalje sastavljenih šaka, a pogleda uprtog u ljupku široku lepezu madagaskarske palme. Nijednom mu se nije pomerio nijedan mišić na licu, niti se išta izmenilo u tim odsutno divnim očima. Štošta je naučio otkako je bio u službi kod Vitorija Skarbance, kardinala Di Kontini-Verčezea.

Po svršetku priče, uzdahnuo je i preusmerio pogled na njihova zabrinuta lica. „E pa, izgleda da joj moramo pomoći mi, kad već Luk neće. Ako je Luk zaista ne želi, mnogo će joj bolje biti na Drogedi. Znam da ne biste voleli da ostanete bez nje, ali pokušajte za njeno dobro da je nagovorite da se vrati kući. Poslaću vam za nju ček iz Sidneja, da ne bi prolazila kroz tu neprijatnost da traži novac od brata. A kad bude stigla kući, nek im priča šta hoće." Pogledao je načas prema vratima spavaće sobe i uznemireno se pokrenuo. „Dragi Bože, daj da se to dete rodi!"

Dete se, međutim, rodilo tek po isteku još gotovo puna dvadeset četiri sata; od iscrpenosti i bolova, Megi je bila na pragu smrti. Doktor Smit joj je davao obilne doze laudanuma, i dalje najboljeg leka, po njegovom staromodnom uverenju; činilo joj se da plovi, kovitlajući se, kroz uzvrtložene košmare u kojima se sve, i spolja i iznutra, kida i cepa, grebe i sikće, zavija, jauče, urla. Ponekad bi se, u magnovenju, u žiži pojavilo Ralfovo lice,

a onda opet iščezlo na nadolazećoj plimi bola; no sećanje na njega uporno je bilo tu, i znala je da neće umreti ni ona ni beba dokle god on stražari nad njima.

U pauzama, ostavljajući babicu da se snalazi sama kako bi ugrabio neki zalogaj i čašicu jakog ruma, te proverio da nije koji njegov pacijent toliko neuviđavan da pomišlja na umiranje, doktor Smit je čuo onaj deo priče za koji su En i Ladi smatrali da je mudro da mu povere.

„U pravu ste, En", rekao je. „Verovatno je i to silno jahanje jedan od uzroka njenih sadašnjih muka. Kad je žensko sedlo izašlo iz mode, to je počelo rđavo da utiče na žene koje moraju mnogo da jašu. Od muškog jahanja razvijaju im se pogrešni mišići."

„Ja sam čuo da su to bapske priče", nenametljivo kaza nadbiskup.

Doktor Smit ga na to zlobno pogleda. Nije bio ljubitelj katoličkih sveštenika, smatrao ih je licemernim glupacima koji trućaju gluposti.

„Mislite šta hoćete", reče. „Ali mi recite, Vaša preuzvišenosti, ako dođe dotle da se bira između Meginog života i života deteta, šta bi vaša savest posavetovala?"

„Crkva je u tom pogledu nepokolebljiva, doktore. Nikakvog izbora nikad ne sme ni biti. Ne može se usmrtiti dete da bi se spasla majka, niti se može usmrtiti majka da bi se spaslo dete." Uzvratio je doktoru Smitu jednako zlobnim osmehom. „No dođe li dotle, doktore, bez trunke oklevanja reći ću vam da spasavate Megi, a dođavola s detetom."

Doktor Smit zapanjeno udahnu, pa se nasmeja i potapša nadbiskupa po leđima. „Svaka čast! Budite mirni, neću razglasiti to što ste rekli. Ali dete je zasad živo, a ne vidim kakve bismo koristi imali od toga da ga ubijemo."

No En je za to vreme razmišljala: Baš me zanima kako biste odgovorili da je dete vaše, nadbiskupe.